

Tedenske novice.

Lavantinski novomašniki. V nedeljo, dne 28. junija posveti lavantinski knezoškof deset novih delavcev za vinograd Gospodov. Gospodje novomašniki bodo imeli primicije po naslednjem redu: 1. Adamič Adolf 12. julija pri Novicerkvi, slavnostni pridigar č. g. Al. Peček, kaplan, Stopišče. 2. Časl Franc 19. julija pri Sv. Francišku na Stražah, slavnostni pridigar veleč. g. Fr. Časl, stolni kanonik v Mariboru. 3. Drvodol Alojz 5. julija v Črni na Koroškem, pridigar veleč. g. Franjo Senk, župnik pri Sv. Jakobu v Rožu. 4. Horvat Stefan 19. julija v Cirkovcah, pridigar veleč. g. Melhior Zorko, župnik na Sp. Polskavi. 5. Klasinc Franc 26. julija v Cirkovcah, pridigar veleč. g. P. Englibert Klasinc, katehet na Viču pri Ljubljani. 6. Marohnič Ivan 12. julija v Križišču blizu Sušaka, pridigar č. g. Nikola Žuvič, kaplan v Kraljevici. — G. Marohnič je kot gost izvršil četrtri letnik v Mariboru in odide po posvečenju nazaj v svojo škofijo v Dalmacijo. — 7. Meško Josip 2. avgusta pri Sv. Tomažu pri Ormožu, pridigar veleč. g. pisatelj Franc Meško, župnik v Selah pri Slovenjgradcu. 8. Orel Ivan 12. julija v Mozirju, pridigar veleč. g. Franc Planinc, župnik pri Sv. Bolfenku pri Središču. — 9. Peitler Alojz, 19. julija pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, pridigar veleč. g. Friderik Horvat, župnik pri Veliki Nedelji. — 10. Zolnir Joško 12. julija v Makolah, pridigar veleč. g. Alojzij Skuhala, spiritual v Mariboru. — Štirje gg. (Cajncar Stanko, Boštela Anton, Stakne Andrej, Zalar Alojz), ki so tudi letos dovršili četrti letnik, pa še morajo odslužiti prej po 6 mesecev vojaške službe, nakar bodo tudi oni posvečeni. — Vse skupaj naj spremlja blagoslov božji na življenja poti!

Vzajemnost. društvo duhovnikov lavantinske škofije. Redni občni zbor se vrši v četrtek, dne 2. julija 1925, ob 11. uri dopoldne v Mariboru, Gledališka ulica 2, pri vstopu prva vrata na desno. Dnevni red: 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in nadzorstva. 3. Volitev odbora in nadzorstva. 4. Določitev članarine. 5. Slučajnosti. Ako ob določeni uri ne bo navzočih dosti članov, se vrši čez pol ure občni zbor, ki sklepa ne oziraje se na število članov. V Mariboru, dne 14. junija 1925. — Martin Matek, predsednik.

Društvo katechetov lavantinske škofije. Redni občni zbor se vrši v četrtek, dne 2. julija 1925, ob 10. uri dopoldne v Mariboru, Gledališka ulica 2. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in pregledovalcev računov. 3. Volitev 1 odbornika. 4. Slučajnosti. — V Mariboru, dne 14. junija 1925. — Maks Vraber, predsednik.

Četrtnska vožnja na zborovanje vinogradnikov v Mariboru. V soboto, dne 27. junija, se vrši v Mariboru zborovanje vinogradnikov Slovenije, združeno z občnim zborom Zveze vinogradnikov. Začetek ob 9. uri dopoldne. Seja odbora in zborovanje se vrši v Narodnem domu. Naši poslanci so izposlovali za udeležence zborovanja četrtnsko vožnjo po vseh progah. Ta ugodnost velja od 26. do 29. junija zvečer. Kdor se hoče peljati z železnico za četrti cene v Maribor, mora imeti od občinskega urada ali kmetijske podružnice uradno potrdilo, da se pelje na zborovanje Zveze vinogradnikov. To potrdilo mora pokazati pri železniški blagajni. Kupiti si mora polovično karto v Maribor. To karto pa v Mariboru pri izhodu ne sme odštati, ampak jo ohraniti, ker tudi velja za vožnjo domov. Potrdilo občinskega urada ali kmetijske podružnice naj vsak udeleženec pri zborovanju predloži, da se pritisne vanj štampiljka Zveze vinogradnikov. Šele na tak način ima vsak udeleženec vinarskega zborovanja pravico do četrtnske vožnje. Na zborovanju se bo razpravljalo o vseh važnih vinogradniških vprašanjih, posebno še o trgovini in izvozu vina.

Srednja kmetijska šola v Mariboru sprejema prijave za vpis od 1. julija do najkasneje 10. septembra t. l. Šolsko leto pričenja dne 1. oktobra. Redni učenci lahko postanejo oni, ki izpolnijo sledeče pogoje: 1. Stari smejo biti največ 19 let, a najmanj 15 let. 2. Morali so uspešno dovršiti 4 razrede srednje šole (realke, realne gimnazije, gimnazije), ali popolno meščansko šolo. Nižji tečajni izpit se ne zahteva, neuspeh v klasičnih jezikih ne ovira prestopa. Kdor je napravil dvoletno nižjo kmetijsko šolo, mora položiti sprejemni izpit. 3. Morajo biti lepega vedenja. 4. Morajo biti državljani kraljevine SHS; sprejem inozemcev odobrava minister kmetijstva. 5. Morajo biti zdravi in krepki. Prošnji za sprejem, katero je treba kolektivati s 25 din., je treba priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. zadnje šolsko, oziroma odhodno spričevalo, 4. zdravniško spričevalo, 5. potrdilo staršev o vzdrževanju. 10 dobrih učencev bo dobilo štipendije po 400 dinarjev mesečno. Kdor želi točnejšega navodila, naj zahteva od direkcije program!

Konjska dirka v Mariboru. Na Telovo in naslednjo nedeljo se je vršila v Mariboru na tezenskem dirkališču konjska trdna dirka, katere so se udeležili poleg številnih mariborskih in zagrebških dirkačev tudi Ljutomerčani s svojimi izbornimi konji. Nad vsemi se je proslavil g. Marko Slavič s svojo štiriletno kobilo »Nadina«; priboril si je v jugoslovanskem »derbyju« državno darilo v znesku din. 18.500. Našim vrlim Ljutomerčanom moramo na doseženi uspehih iskreno čestitati.

Strelna ubila mladeniča. V nedeljo popoldne je nastala nad Mariborom in okolico strašna nevihta. Nekako okoli 5. ure se je pod kostanjem v Magdalenskem parku vedril 19letni Alojzij Pekljar, sin kovača iz Krčevine. Strelna je udarila v drevo, pod katerim je stal Pekljar in ga ubila. Prepeljali so ga v mrtvašnico na Pobrežje, kjer je bil dne 16. junija ob obilni udeležbi pokopan. Svirala je godba mariborske Katoliške omladine in držal se je poslovljni govor. Potrtim staršem naše prisrčno sožalje. Bil je zelo mlad in mladenič.

Pogreb našega zvestega somišljenika v Rušah. V nedeljo, dne 14. t. m., popoldne je bil pogreb, kakoršnega starodavne Ruše niso mnogokrat vidile. Nesli smo k večnemu počitku truplo v petek vesled srčne kapi nagle smrti preminulega Avguščina Bečele in stotera množica, ki ga je spremljala na njegovi zadnji poti, je pričala, kako obče spoštovan je bil ta mož. Skromen v vsakem oziru, miren in trezen značaj, pa neomajnega verskega prepričanja in polen narodne zavesti. Bil je rajni Bečela vedno veren katoličan, ki se tega ni sramoval, ljubil je svoj materni slovenski jezik in zanj tudi trpel. Bil je leta 1914 eden prvih žrtev, ko je prišel radi svoje narodne zavesti v verigah v ječo, kjer je moral mesece in mesece prebiti. Sledila mu je v graške zapore tudi njegova enako narodnozavedna žena, pustivši doma petero nepreskrbljenih otrok. Izkazali so umrlému g. Bečeli zadnjo čast petero gasilnih društev, 2 iz Ruš, potem iz Selnice, St. Lovrenca na Poh., in Bistrice, Orli, godba iz Pekar, domače učiteljstvo, oba ravnatelja tovarne za dušik, gg. Mader in Krejči z uradnostvom, tovarnar Pogačnik z uslužbenci in delavstvom, rodina Glaser, nadzornik monopolne uprave v tovarni vžigalic g. Nikolič in mnogo drugih. Domači pevski zbor mu je zapel pri domači hiši »Vigred se povrne«, pri odprtem grobu pa »Blagor mu« tako krasno, da so se očesa množice rosila. Nesli so truplo rajnega domači gasilci, katerih tovariš je bil nad 30 let. Pred odprtem grobu je slavil č. g. župnik Ilc, ki je z limbuškim župnikom in domačim g. kaplanom vodil pogreb, v krasnem, v srce segajočem govorom rajnega kot vernega katoličana, kot tudi na kulturnem polju neumorno delujočega rodoljuba, kot zvestega sina svojega naroda, kot človeka, katerega je vse spoštovalo, ki ni imel nobenega osebnega sovražnika in kateremu so prišli izkazati zadnjo čast ne samo farani, temveč tudi mnogo prijateljev in znancev iz sosednjih far in iz Maribora. Poslovil se je potem še od rajnega v prelepem govoru g. Ivan Jug v imenu domačega gasilskega društva in gasilske zveze, povdarjajoč njegovo več kot 30letno delovanje za domače gasilstvo, tako da ga je za te službe kralj Aleksander odlikoval s srebrno kolajno. Oba govora sta ganila občinstvo do solz. Pekerska godba je zasvirala žalostinko, položili so na grob vence in cvetje in poslovlili smo se od smrtnih ostankov Avguščina Bečele, ki je bil vedno zvest in neomajljiv zastopnik in zagovornik idej SLS, ki ni nikoli obupal, temveč vedno vspodbujal in bodril. Bodi mu zemlja lahka in časten njegov spomin!

Pri Sv. Barbari v Slov. gor. je umrla dne 12. t. m. vrla kmetica Marija Mulec v 83. letu svoje starosti. Njeni veliki pogreb je značil njeno priljubljenost in hvaležno spoštovanje led ljudstvom, kajti ona je bila poleg svojega obilnega dela tudi farmanska babica in kot taka je prav spretno opravljala svoj prevažen posel skozi 50 let. Njene lepe čednosti: varčnost pri vsaki reči, štedljivost, kjer je le bila mogoča, in zlata zadovoljnost s popolno treznostjo, so jo celo življenje kinčale in spremljajo rajno onkraj groba. Prav lep vzgled je bila vsem vdovam nad 35 let in svoje 4 otroke je v lepem strahu božjem vzgojila. V svoji mladosti je malo podedovala, priženila tudi ni veliko, pa združena njena pridnost z varčnostjo ji je pripomogla, da si je v teku let nakupila kos za kosom lepega posestva, da je zapustila kmetijo svojim delavnim otrokom, ki jo hvalno občinkavajo. Blaga, skrbna mati naj v miru počiva in sveti raj vživa kot obilno plačilo pri Bogu!

Ogenj v Slov. Bistrici. V noči od 14. na 15. junija je pogorela Veberjeva gostilna v Sentovcu z vsemi pritliklami vred. Ogenj je zanetil najbrž kak pijanec s cigaretami. Gostje so veselo plesali in rajali sredi noči, ko je nad njihovimi glavami že gorelo. Sele ko so zapazili ogenj, je bilo konec njihovega razuzdanega plesa. Ljudstvo si je tekoj naredilo sodbo nad to nesrečo.

Novice od Sv. Bolfenka v Slov. gor. Zadnji čas pridno trka na naša vrata. Mnogo imamo danes poročati, toda same žalostne novice. Na Gospodov Vnebohod zvečer je do tal pogorela hiša Marije Požegar v Bišeckem vrhu z vsem gospodarskim poslopjem, z vso krmo, slamo, živino, perutnino, z vsem pohištvo; tri osebe, ki so stanovale v hiši, so rešile komaj golo življenje. Kako je nastal ogenj, se še do danes ne ve. Za vse posestnike je ta grozni požar resen opomin, da skrbno pazijo na luč v hišah in v hlevih in da zavarujejo svoja poslopja za višje svote, kakor je bilo to do zdaj navada. — Pretekli tork se je smrtno nevarno ponesečil posestnik Franc Krajnc iz Črmlje. Vozil je krmo skozi Radehovo; med tem, ko je zaviral voz, so se mu splašili konji in so začeli dirjati po cesti proti Gočovi. Ker si je vajeti omotal okoli roke, so ga konji podrli na tla in vlekli za seboj po trdi cesti, dokler se vajeti niso pretrgale. Konje so ustavili tuji ljudje še le pri gočovskem mlinu, Krajnc pa so našli brezvestnega na cesti. Ker so mu dobri ljudje takoj poskrbeli za zadostno zdravniško pomoč, je ponesrečenec zdaj, kakor upamo, izven smrtno nevarnosti. — Isti dan popoldne je na trnovski cesti zadela kap bivšega orožnika Jožefa Novak iz Črmlenšaka. Se ob treh popoldne je obiskal nekatere znane hiše v Trnovcih in se potem odpravil proti domu, toda mrtevga so ga našli zvečer delavci na cesti. — Isti dan se je oglašil predrzen tat v trgovini g. Čučka in mu odnesel veliko svoto denarja z denarnico vred. Nekaj dni prej pa so vdrli tatovi pri Ermanovih in pri Kovačevih na okrajni cesti. S silo so odprli hišna vrata in si poiskali, kar si je srce pozeležlo. Pozor pred nemarnimi popotniki in potuhnjanimi beračji! Prej je nevarna druhal potovala po državni cesti iz Celja proti Mariboru; odkar pa je Jugo slavija zaprla mejo ob Muri, se vleče vsa delamurza nesnaga po stranskih okrajnih cestah gor in dol. — Seno smo večinoma že spravili domov, zdaj si želimo še izdatnega dežja, da bi namočil naše travnike in mlinarjem dal več vode; drugače ne bomo imeli več kruha, ker mlini vsled velike suše ne morejo mleti. Bog nas usliši!

Smrt našega zvestega pristaša. V Juršincih niže Ptujja je umrl naš zvesti pristaš in dolgoletni naročnik »Sloven-

skega Gospodarja«, posestnik Kovačec. Pogreb blagopokojnega se je vršil ob ogromni udeležbi v četrtek. Svetilo mu večna luč, rodbini naše sožalje!

Slovesna blagoslovitev novega doma v Braslovcah. Blagoslovil ga je preč. g. dekan s kratkim nagovorom, želeč blagoslova in sreče vsem, ki bodo prebivali v njem. Slavnostni govor je imel g. Krajnc iz Celja o začetku združbe in združništva. Po govoru je sledila veseloigra »Dek na samce«, pri kateri se je občinstvo pošteno nasmejalo, nakar se je razvila prosta zabava s sviranjem tamburašev iz Mozirja in domačih. Pohvalno moram omeniti požrtvovalno delo odbora, kateri se ni ustrašil nobenih ovir, koje so mu delali nasprotniki pri zidanju. Premagal je vse ovire in danes stoji lepo enonadstrpno poslopje v veselje odbora in članov ter v jezo nasprotnikov.

Savinjčani Na praznik, dne 29. junija vsi na Orlovski dan svinjskega orlovskega okrožja na Polzeli.

Drž. premogovnik Zabukovca, pošta Griže. Nesramno preganjanje in šikaniranje naših ljudi je pri našem premogovniku nepopisljivo. Večina uradnikov kot orjunci s pomočjo par socialnih demokratskih protivercev so pri volitvah dne 8. 2. 1925 delali nasilno agitacijo pri vstopu na volišče proti mirnim volilec. Skoro vsak volilec je bil osebno nadlegovan, kar nasprotuje zakonu volilnega reda. Danes pa, ko je delavec pod krivično naloženim delavskim 2% davkom, pa ti gospodje mirno molčijo, dobro vedo, da sta dr. Pivko in dr. Zerjav glasovala za te davke. Sedaj pa sklicujejo socialni demokratje protestne shode proti temu davku in blatijo in kričijo čez gg. poslance SLS, čeprav dobro vedo, da so ti glasovali proti delavskim davkom. Ali ni vse to nesramna hinavščina teh social-patrijotov v Zabukovci?!

Klic iz občine Sv. Krištof pri Laškem. Naša velika občina ima od 1. aprila namesto župana gerenta z 20 sovetniki. Med njimi ni niti enega izrazitega pristaša SLS. Dva, ki so ju orjunki demokrati predlagali velikemu županu, sta to rabeljsko službo nad občinsko samostojnostjo odklonila. Tako imajo sedaj sovražniki slovenskega ljudstva, nekdanji imenovani vse drugo, samo Slovenci ne, zdaj demokrati, občino v svojih krempljih. Zakon zahteva, da se morajo najkasneje v šestih tednih po razpustu občinskega odbora vršiti nove občinske volitve. Minilo je že 10 tednov. Zato smo se obrnili na laškega g. okrajnega poglavarja, naj posreduje v tem smislu pri ljubljanskem velikem županu. Dočim je mariborski veliki župan v Zalcu v zakonitem roku razpisal nove volitve, ljubljanski tega v naši občini noče storiti. Zato pa pada spoštovanje pred zakonom pri ljudstvu vedno bolj, ker zakon nesramno kršijo višji, ki bi ga morali najbolj čuvati. Morebiti se g. veliki župan boji komunistov, ki so pa pri zadnjih volitvah na vseh treh naših voliščih dobili samo 15 kroglic. Najmanj toliko pa imamo v občini tudi bivših nemčurjev, ki bodo kot državotvorni elementi protiutež proti boljševikom. Zahtevamo pa od g. velikega župana, naj pošlje revizorja tudi v Laško in tam nastavi »klerikalnega« gerenta!

Na drž. realni gimnaziji v Celju so sprejemni izpiti za I. razred v petek, dne 26. junija, ob osmih dopoldne. Vsi učenci naj pridejo v spremstvu staršev ali njih namestnikov in prinesejo s seboj krstni list in šolsko spričevalo, na katerem bodi pripomba, da je izdano za sprejem v srednjo šolo. — Ravnateljstvo.

Darovi za Dijaško večerjo so prišli od 3. maja t. l. do danes od sledečih darovalcev: Pri mariborski mestni blagajni prvi obrok 5000 din.; Lužar Peter, kaplan pri Sv. Urbanu pri Ptuj, poslal in sicer: nabrano pri blagoslovitvi Senekovičevega križa v Ločkem vrhu 82 din., na gostiji Murko-Rašl 128 din., skupno 210 din.; župnik Ivan Alt, Sv. Andraž v Slov. gor., poslal 162.50 din. in sicer: nabrali svatje na gostiji Kump-Rižnar 112.50 din. in na gostiji Zorec-Rižnar 50 din.; na gostiji Bendž-Zupančič v Mariboru 110 din.; na sedmini po rajnem Jožefu Habjaniču na Lbanji nabrano (poslal G. Rakuša) 183 din.; Karl Goll, Slovenjgradec, 87 din.; izletniki II. gimnazijskega razreda iz Maribora v Jeruzalem, nabrali pri Rakušu v Ivanjkovcih 69 din.; knjigovez Koračin v Mariboru 75 din.; Roškar Franc poslal od sedmine po umrlem Petru Potrč, krojaču v Sovjaku (Sv. Bolfenk v Slov. gor.) 25 din. — Vsem darovalcem prisrčna zahvala! Odbor se vsem prijateljem učeče se mladine najtopleje priporoča, ker je podpora nujno potreben. Dvakrat da, kdor hitro da, pravi stari pregovor. Vsi darovi se pošiljajo na Dijaško večerjo, Cirilova tiskarna, Maribor.

Celokupnemu današnjemu listu je priložen letak bančnega komanditnega društva A. Rein i drug zaradi 10. drž. razredne loterije. Tvrdo s tem našim cenj. bralcem najtopleje priporočamo.

Javna dražba dobave in vožnje prodca na okrajne ceste se vrši v petek, dne 26. t. m., ob 9. uri dopoldne, na okrajnem zastopu v Ptuj, kjer so tudi dražbeni pogoji ne vpogled. Položiti je prodni vadji.

Najboljši instrument za priučiti so gotovo akord-citre, na katere se lahko vsakdo v par dneh nauči pravilno igrati. Glej tozadevni inserat!

Dopisi.

Dobrovce. Dne 9. t. m. se je blagoslovil temeljni kamen za novo kapelo. Blagoslovil ga je č. g. hočki dekan. v navzočnosti č. g. župnika slivniškega ter enega č. g. kaplana.

Sv. Bolfenk pri Središču. Tako lepe in v srce segajoče Telove procesije še nismo imeli pri Sv. Bolfenku. Ljudstvo je bilo ganjeno in marsikatero oko se je porosilo, ko je mogočni glas našega č. g. župnika zaprosil Vsemogočnega, da nas obvaruje: treska in hudega vremena, kuge, lakote in vojske, nagle in neprevidene smrti, da ohrani našo zemljo, da potnja sovražnike sv. Cerkve itd. Slovesno razpoloženje pa je še povečala godba, ki je svirala med

procesijo in katero je naročila in plačala domača požarna družba pod svojim novim načelnikom g. Mlinaričem. Naj bo vsako leto tako lep!

Sv. Bolfenk pri Središču. Predzadnji »Kmetijski list« je z njemu lastno surovostjo napadel našega g. nadučitelja in obče spoštovanega in priljubljenega g. Kolarja, baje radi nekega privatnega incidenta v gostilni Ran. Ni moj namen, braniti omenjena dva gospoda, ker si že vesta sama pomagata, povdarjati le hočem, da odklanjajo take surove in osebne napade vsi treznomisleči Bolfenčani vseh strank, posebno ker poznajo blago in milo srce g. Kolarja in njegovo vseskozi korektno in prijazno obnašanje proti vsakemu človeku. Žalostno je, da nasede bolfenski »vedež« vsaki čenci in da hoče v svoji strankarski razgrizenosti in surovosti narediti iz muhe političnega slova. Svستی smo si, da bodo tega »vedeža« prijeli za ušesa lastni inteligentni pristaši ter ga primerno podučili. Radi resničnosti sem se nalašč informiral pri gostilničarju g. Ran-u, ki ni naš pristaša, in ta mi je izjavil, da ni nikogar niti z besedo, kaj še »lastnoročno« postavil na cesto, kakor je to poročal »Kmetijski list«, ker ni imel niti najmanjšega povoda zato. Radi tega bo tudi listu poslal popravek. Toliko v odgovor na ta nesramni napad. Gospoda Kolarja pa prosimo, da dela neustrašeno naprej v našo gospodarsko korist! — Bolfenski »Resnicoljub«.

St. Jošt na Kozjaku. V sredo, dne 10. t. m., se je tu kaj vršila po gradbeni sekciji v Celju komisijonelna kolavdacija vseh konkurenčnih popravil pri cerkvenih in nadarbinskih poslopih. Vsa dela od leta 1921 do letos so se kot v redu izvršena pripoznala ter znaša njih končni obsežen skupno svoto 35.233 din. 65 para. Vrhu tega je komisija blagohotno dovolila še svoto 5000 dinarjev za bodoča manjša popravila in neodložljiva dela pri cerkvenih in nadarbinskih poslopih in nam zagotovila patronatski prispevek že do 1. avgusta t. l. Zato imamo župljani prijetno dolžnost, da se srezkemu poglavarstvu v Celju, zlasti še njega komisarju g. dr. Senekoviču in strokovnjaku inženjerju g. Mareku za vso naklonjenost in pomoč iskreno zahvaljujemo. Primerna zahvala bodi izrečena tudi konkurenčnemu odboru in njega načelniku g. Marku Spegel, p. d. Lukežu, vsem rokodelcem, voznikom in drugim delavcem, ki so z vzajemnim delom pripomogli k tako srečni in uspešni zaključitvi vseh popravil. Cerkvica vrh goré, cerkvica bela, vsak dan pozdravlja te duša vesela!

Trnovo pri Sv. Jederti. Naša vas je gnezdo dopisov za »Domovino«. Baje ima tukajšnji dopisnik pogodbo z uredništvom, da mora pol strani vsake »Domovine« napolniti. Da mu ne bo zmanjkalo gradiva, ga javno pozivamo, naj opiše in javnosti pove imena onih gospodov, ki so na račun znanega podjetja v Hudijami nakazovali precejšnje svote za les ljudem, ki nikdar niso v toliki množini lesa oddali. Pove in opiše naj tudi, kako je bilo mogoče, v gotovi hiši v naši vasi gostom spiti toliko množine dragega žaja. Zadnji čas zanima vse občane tudi to, kako je mogoče eni osebi vabiti mlade fante — v več slučajih proti volji njih staršev — v gostilne ter tam zanje najbrž tudi precej plačati. Vse toži o slabih časih, samo naša gospoda se lahko dobro zabava.

Sv. Jedert v občini Sv. Krištof. Tukajšnji demokratični kričarji točijo doma in v »Domovini« lisjakove solze, ker vsaka oblast, kljub soglasnemu sklepu sosveta in baje kljub dvakratni prošnji gerenta ni dovolila neutemeljenega zvišanja občinskih določil. Sedaj slepijo svoje backe, da niso zvišanje davka, toda zakaj ste pa poprej razširjali vesti o ogromnih občinskih dolgovih ter trdili, da je potrebno gerentu zvišati določila. Laž ima kratke noge!

Sv. Krištof. V »Domovini« št. 23 dopisnik iz naše občine laže, ko trdi, da sta bivša odbornika Bantan in Napret bila kriva pasjega davka. Resnica pa je, da je okrajno glavarstvo vsem občinam poslalo ukaz, naj se naloži pasji davek v kritje stroškov za konjača. Sklep odbora v tej zadevi je bil soglasen, zato so bivši demokratični odborniki ravno toliko krivi pasjega davka, kot od dopisnika omenjena dva. Dejstvo pa je, da je večina odbora SLS omilila ukaz v toliko, da se je oprostilo davka vse pse-čvarje.

Gospodarstvo.

STANJE VINOGRADNIKOV.

Splošno se mora reči, da stoji vinogradi še precej ugodno z ozirom na lansko opustošenje po peronospori. Suha zima tudi ni škodovala, ker ni bilo večjega mraza. Les je vsled ugodne jeseni lepo dozorel, mlado grozdje je zdravo in se dobro razvija. Samo v onih goricah, kjer je peronospora uničila sredi poletja vso listje, se opaža poleg manj rodovitnih trt tudi mnogo takih, ki nimajo nobenega grozdja. Tudi sorte, ki so bolj občutljive proti peronospori, kažejo slabši nastavek. V splošnem lahko pričakujemo srednje trgateve glede kvantitete (množine). Trsni sukač se izmed živalskih škodljivcev vedno bolj razmnožuje in treba bo misliti na njegovo sistematično pokončevanje, ker bi po letih znal postati opasna nevarnost za naše vinograde. Tudi grozdni zavijač postaja v mnogih krajih opasen. Izmed kriptogamičnih boleznih se je koncem maja pokazala peronospora, ki pa se vsled suhega vremena ne more uspešno razviti. Vinogradi so bili še večinoma poškopljani in mnogi boječi vinogradniki so že pred svetom trikrat poškopljali. Vse kaže, da nam peronospora letos ne bo povzročila večje škode, tembolj pa se bomo morali čuvati pred oidijem (pepelom). V goricah se nadaljuje pletev, vez in druga kop, škropljenje in žvepljanje. Grozdje je v najlepšem cvetu in koncem tega tedna bodo odcvetele tudi najbolj pozne vrste. Tople noči bi hlele trti dobrodoše. Mehak, božajoči vzduh plava sedaj nad našimi goricami in Vsemogočni naj občuva naše nade.

Vinske zaloge so precej izčrpane in zato so vinske cene v Sloveniji še dokaj stalne, posebno pri boljšem vinu. Splošno se opaža, da začenja domači konzum odklanjati šmarnico in druga, posebno iz Banata in Dalmacije uvožena manjvredna vina, in da začne zopet spoštovati domačo kapljico, kar bo gotovo vzbujevalno vplivalo na naše domače vinogradništvo. — ar.

PRIPOMBE K SPISU »KAJ NAJ DRŽIMO O ŠMARNICI IN DRUGIH SAMORODNIH TRTAH.«

Ko je bil objavljen zgoraj navedeni članek, sem mislil, da se bodo oglasili pristaši direktno rodečih trt, ki bodo skušali iste zagovarjati in pripočati. Toda vse to se ni zgodilo, četudi je morda kakšen posestnik godrnjal na tihem proti zakonu o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva z dne 30. XII. 1921, odnosno proti pravilniku za izvrševanje tega zakona z dne 14. XI. 1923, ter se jezil na vse veščake, ki so pripomogli k izvedbi tega zakona.

V naslednjem naj omenim, kaj pravijo o šmarnici ljudje, ki jo dobro poznajo, ker so jo sami sadili in zavživali. Koncem maja t. l. sem se seznanil v neki gostilni z dobro znanim alkoholikom. V prijateljskem razgovoru smo načeli vprašanje, kakšno vino je najboljše in koliko ga je mogoče prenesti. Moj nov znanec je pri tej priliki izjavil, da je popival že po cele dni, ne da bi občutil v želodcu kakšne slabe posledice, toda pred kratkim ga je šmarnica, katere se je napil pri nekem prijatelju v kleti, popolnoma pokvarila. Ze teden dni ne more jesti, roke se mu tresejo in edinole brizganec mu diši.

Cez nekaj dni po tem dogodku sem srečal uglednega posestnika iz Hlaponc pri Ptujju. Po izmenjavi prvih besed mi je začel pripovedovati tudi o šmarnici, rekoč, da je z njo zaslužil marsikateri dinarček, a sam da je uživati ne sme, ker mu škoduje. V nadaljnjem mi je povedal pretresljivo zgodbo o nekem kmetiču pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., ki je bil velik oboževalec šmarnice. Ta kmetič je imel šmarnični nasad. Naprešal je vsako leto dokajšnje množine šmarnice, katero je večinoma sam zavžival. Pil jo je veselo naprej tudi še tedaj, ko je že uvidel, da mu škoduje. Kljub temu je ni hotel zapustiti, ampak ji je hotel ostati zvest do groba. Kupil si je rakev in plačal naprej vse pogrebne stroške. Tako je živel še nekaj časa ter se potem preselil na oni svet domnevno vsled zastrupljenja krvi po metilnem alkoholu in otrpjenjia živčevja.

Nek drug posestnik v bližini ondotnega kraja pa je baje strašno preklinjal, dokler je imel šmarnico v svoji kleti. Nikakor je ni mogel pustiti v miru in pijača ga je delala nervoznega. Nekoč pa se je dogodilo, da je njegova žena šmarnico prodala skrivaj nekemu vinskemu trgovcu. In glej, velik notranji preobrat se je izvršil pri njem možu. Posihdob je bil miren in zadovoljen. Šmarnice ni maral več ter je bil ženi hvaležen zato, da jo je spravila iz hiše.

Kaj naj sodimo o pijači, proti kateri se najbolj zakrknjeni pijanci pritožujejo? Resnica je, da najmočnejši može ne prenašajo metilnega alkohola, ki se nahaja v šmarnici in prihajajo ob ljubo zdravje, ako jo zavživajo. In s to tekočino naj bi nekateri vinski trgovci zboljševali alkoholno slaba vina! Ali ni to nelogično pojmovanje najprimivnejših reči? Če bi bilo to mogoče, tedaj bi vendar vinski trgovci kupovali rajši ceneno šmarnico, nego drago vino. Pаметen vinski trgovec na kako zboljševanje zlahtnega vina s šmarnico niti misli ne bo, kajti potem bi nehal biti vinski strokovnjak, marveč bi postal vinski bedak.

Pač pa morda nekateri trgovci šmarnico kupujejo za spiraitne tovarne, kjer se proizvaja iz nje spirit za pogon strojev. Ker metilni alkohol pri gorenju razvija znatne množine toplote, se ga na ta način lahko prav dobro porabi. Ševda sam spirit za stroje ni uporaben, temveč ga je treba mešati z bencinom v gotovem razmerju.

Nekoliko boljše kot šmarnice so rdeče samorodne trte, kot klinton, delaware, pesjanur ali huntington, izabela itd. Vsekakor tudi teh ne kaže razmnoževati, ker vinski produkt imenovanih trt niti približno ne doseže kakovosti zlahtnih sort, njih odpornost proti trtni uši in trtnim boleznim pa tudi ni bogve kako velika.

Gospodarji, ki hočejo nadomestiti šmarnico z zlahtnimi trtami, dobijo iz državnih trtnic cepljenke brezplačno na razpolago. Zeleti bi bilo samo, da se poslužijo te ugodnosti v polni meri.

Slava šmarnice je torej prešla. Najzvestejši pristaši, pijanci, sami so jo obsodili. Njeni prijatelji so ostali le še ljudje, ki ne marajo dolgo živeti, ker je zla usoda zagrenila njih življenje.

Vekoslav Stampar.

KDO JE ZAKRIVIL, DA SE V SLOVENIJI SIRI SVINJSKA KUGA.

Narodni poslanci Franjo Zebot, Janez Strcin, dr. F. Kulovec in tovariši so v zadevi napačnega cepiva zoper prašičjo rdečico vložili na ministra za kmetijstvo naslednjo interpelacijo:

Gospod minister! Iz več krajev Slovenije in sicer iz obeh oblasti, smo dobili poročilo, da je poginilo zadnje tedne mnogo prašičev, ki so bili cepljeni zoper kugo-rdečico. Kot vzrok te nesreče se navaja cepljenje z napačnim cepivom t. j. s kulturami (serumom) kuge, mešto s kulturami svinjske rdečice! Kakor se je ugotovilo, so v državnem serološkem zavodu v Križevcih, od katerega so živino zdravniki v Sloveniji dobili cepivo, zamenjali kulture in tako povzročili pogin velikega števila zdravih in dragocenih prašičev. Po zanikernosti drž. serološkega zavoda je zadel živinorejce v Sloveniji katastrofa, katere bo imela dalekosežne posledice. Ta katastrofa je bila absolutno nepotrebna in je samo posledica neoprosiljive nemarnosti, ki mora vladati v serološkem zavodu v Križevcih. Po poročilih, ki smo jih dobili, je po cepljenju v par dneh poginilo

samo v okraju Krško nad 80, a v okraju Novomesto okoli 70, v okraju Maribor nad 60 prašičev. Samo enemu posestniku v občini Plavč pri Mariboru je vsled napačnega seruma takoj po cepitvi zbolelo na kugi nad 30 svinj, od katerih jih je večina poginila. Učinek napačnega seruma je strahovit. Cepljene svinje padajo druga za drugo ter crknejo v kratkem času. Najhuje pa je to, da se svinjska kuga sedaj širi od občine do občine.

Informirani smo, da je uradna preiskava ugotovila, da niso bile svinje cepljene s serumom proti rdečici, temveč z bacili kuge. Jasno je, da je moglo priti do te dalekosežne nesreče samo vsled tega, ker je nekdo v drž. serološkem zavodu v Križevcih po malomarnosti zamenjal serum proti rdečici s kulturo kužnih bacilov. V zavodu morajo vladati čudne razmere, da je moglo priti do takih slučajev. Menda je to prvi slučaj take vrste v Evropi sploh! Udarec, ki je vsled te malomarnosti zadel našega kmeta, je tako velik, da je nevarnost, da bo v Sloveniji uničena svinjereja in bo trajalo mnogo let, predno bo sedanja nesreča popravljena. Ne glede na ogromno blagovno škodo, ki jo povzroča taka napaka, moramo imeti pred očmi tudi moralno plat cele zadeve, ki bo sigurno zelo omajala zaupanje kmetkega prebivalstva do uspešnega cepljenja zoper kužne bolezni, ki si itak le s težavo, kakor vsaka nova reč, utera pot med ljudstvo.

V času, ko se nahaja kmet in sploh vsi živinorejci vsled neznosnih davčnih bremen in vsled splošne gospodarske krize v zelo mučnem položaju, je potrebno, da pri-skoči vlada težko prizadetim živinorejcem v Sloveniji na pomoč. Državni zavod je povzročil nesrečo, država je mora tudi popraviti. Vsem prizadetim je povrniti prav vs škodo! Ne samo ono na živini, temveč tudi ono na hlevih in na izgubi dohodkov! Razširjajočo se kugo je treba v krali zadušiti, sicer bo škoda pri svinjereji v Sloveniji neprecenljiva.

Gorostasna pomota, ki jo je zakrivil drž. serološki zavod v Križevcih, ima pa še druge dalekosežne posledice. Bojimo se namreč, da bodo vsled kuge, ki se je razširila vsled te pomote, sosedne države prepovedale uvoz prašičev iz Slovenije in naše države sploh. To bo pomenilo za naše narodno gospodarstvo ogromno škodo.

Vprašamo Vas, gospod minister:

1. Je-li Vam je znan slučaj, da so iz drž. serološkega zavoda v Križevcih poslali letošnjo spomlad napačne kulture za cepljenje prašičev proti rdečici?
2. Ali ste pripravljene ugotoviti, koliko znaša škoda, ki je zadela vsled te pomote živinorejce v Sloveniji?
3. Ali hočete odrediti strogo preiskavo, kdo je zakrivil to usodepolno pomoto?
4. Ali ste že ukrenili vse potrebno, da se širjenje svinjske kuge v krali zaduši?
5. Je-li hočete preskrbeti oškodovanim živinorejcem, katerim je radi malomarnosti drž. zavoda poginila živina, polno odškodnino?

6. Kaj nameravate ukreniti, da radi kuge, ki se je razširila vsled usodepolne pomote s serumom, ne bo trpel izvoz prašičev v Sloveniji?

Prosimo za nujni pismeni odgovor!

Datum in podpisi vseh poslancev Jugoslovanskega kluba.

Pri Sv. Bolfenku v Slov. gor., občina Trnovska vas, se vrši dne 30. junaja t. l. živinski sejem (drugi dan po Petrovem). Priznate veliko lepe živine na ta sejem, do zdaj se je na tem sejmu vselej dobro prodalo.

Mariborski trg z dne 13. junija 1925. Vkljub deževnemu vremenu je bilo že na vse zgodaj vse polno ljudi na trgu. Prišlo je tudi 22 slaninarjev, ki so prodajali svinjino po 20 do 30 din., slanino po 25 din. in drob po 15 din. 1 kg. Domači mesarji so pa prodajali govedino po 12.50 do 20 din., teletino po 15 do 20 din. in svinjino po 17.50 din., klobase p apo 20 do 40 din., prekajeno meso po 30 do 50 din. 1 kg. Samo dva mesarja sta prodajala govedino po 10 din., teletino po 12.50 din. in svinjino po 15 din. kg. Zakaj drugi mesarji nočejo znižati cen, se ne ve. — Perutnine je bilo okoli 700 komadov. Cene so bile piščancem 20 do 25 din., večjim piščancem 30 do 75 din. za par, mladim recam in gosem 30 do 60 din., starim pa 60 do 100 din. za komad. — Domači zajčki 10 do 50 din., kozlički 40 do 100 din., ovce 50 do 125 din., kanalčki 30 do 35 din., grlice 65 din. za komad. — Krompir, zelenjava, sadje in druga živila. Stari krompir se je prodajal po 11 do 12.50 din. za mernik (7½ kg), ali pa 1.50 do 2 din. za kg, novi, letošnji (je ceneje) se je pa prodajal po 7 din. kg, čebula 4 do 5 din., kisló zelje 3.50 din., kislá repa 1.50 do 2 din., stročji grah 5 din., stročji pasulji 1.3 din. kg (letošnji umetno vzgojeni 2 din. kupček (28 komadov), solata 6 do 10 din. kg, glavata solata 1.50 do 2 din., braziljanska 2 do 4 din. komad, karfiol 4 do 18 din. komad, jabolka (ki gredo že h koncu, 12 do 15 din., črešnje (so ceneje) 5 do 12 din. kg, pomaranče 1 do 3.50 din., limone 0.50 do 1 din., bučno olje 18 do 22 din., mleko 3 do 3.50 din., smetana 12 do 16 din. liter; maslo 40 do 44 din., kuhano 50 do 54 din. kg, jagode 15 din., borovnice 3 din. liter. Cvetlice 0.50 do 5 din. komad. — Lončeni in lonci 25 do 50 din. komad. — Lončena in lesena roba 0.50 do 15 din. komad, brezove metle 2 do 5 din., lesene vile za seno 15 do 20 din., lesene grablje 20 do 25 din. komad, leseni ročni vozički 150 do 1000 din. komad. — Seno in slama. V sredo, dne 10. t. m., so kmetje pripeljali 4 vozove sena in 8 vozov slame, v soboto, dne 13. t. m., pa radi deževnega vremena samo 2 voza sena in 7 vozov slame na trg. Cene so bile senu 50 do 75 din., klami pa 35 do 45 din. za 100 kg. Slama se je prodajala tudi po snopih in sicer 1.60 do 2.50 din. za snop (slabša pa 1.25 din.). Cene senu in slami se bodo zvišale, ker deževno in hladno vreme je oviralo senu in slami, da bi rastla normalno, posebno seno je ostalo pritično in ne more rasti. Kakor kmetje pravijo, letos gotovo ne bo tako ugodne košnje, kakor je bila lansko leto.